

Demografische ontwikkelingen 2010-2040 gemeente Groningen

Narly Rambharos

Januari 2020

www.oisgroningen.nl

BASIS VOOR BELEID

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	3
2. Demografische ontwikkelingen 2010-2020	4
3. Bevolkingsprognose 2020-2040	9
4. Huishoudenprognose 2020-2040	14
Colofon	

1. Inleiding

De gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer zijn per 1 januari 2019 samengevoegd tot een nieuwe gemeente Groningen. In dit rapport presenteren we demografische cijfers en -ontwikkelingen van deze fusiegemeenten voor de periode 2010-2040. De cijfers van de drie gemeenten over de periode 2010 tot 2019 zijn omgerekend naar cijfers in de nieuwe gemeentelijke indeling. Korthedshalve spreken we daarom over de gehele analyseperiode van “de gemeente Groningen”.

Historische trendanalyses, bevolkings- huishoudensprognose

We publiceren ten eerste resultaten uit trendanalyses die zijn uitgevoerd over de periode 2010 tot 2020 op geanonimiseerde data afkomstig uit de Basisregistratie Personen. Thema's die onder de loep zijn genomen zijn (1) de bevolkingsomvang- en samenstelling naar leeftijd en geslacht, (2) de bevolkingsdynamiek, i.e. geboorte, sterfte, gevestigde en vertrokken personen en (3) de omvang van de huishoudens.

Uit de diverse trendanalyses zijn veronderstellingen opgesteld over geboorte, sterfte, binnenlandse- en buitenlandse migratie en de ontwikkeling in het aantal woningen. Hiervoor hebben we kansen berekend die bepalen hoeveel kinderen er gedurende een jaar worden geboren, hoeveel mensen zullen sterven, en hoeveel mensen zullen immi- en/of emigreren. De veronderstellingen zijn vervolgens gebruikt om een bevolkingsprognose 2020-2040¹ op te stellen. De bevolkingsprognose geeft inzicht in de meest waarschijnlijke toekomstige ontwikkeling van de Groningse bevolking en is een actualisatie van de bevolkingsprognose 2019-2039, die in februari 2020 is gepubliceerd.

¹ De bevolkingsprognose is uitgevoerd met behulp van het prognosemodel GBPro

In dit rapport publiceren we ook ontwikkelingen in de huishoudensdynamiek over de periode 2010-2040 middels (1) trendanalyses over de periode 2010-2020 en (2) de huishoudensprognose 2020-2040² naar type en grootte.

Analyse en rapportage op verschillende schaalniveaus

We publiceren de diverse historische- en toekomstige ontwikkelingen voor de periode 2010-2040 op drie schaalniveaus, namelijk het gemeente-, wijk- en gebiedsniveau. De gemeente Groningen bestaat uit wijken en dorpen. Voor de analyse van de demografische gegevens zijn bepaalde dorpen samengevoegd tot een gebied. Haren Centrum, Haren Zuidwest, Haren Zuidoost, Haren-Noord, Essen, Buitengebied Haren-Noordwest, Nesciopark, Paterswoldsemeer en Buitengebied Haren-Zuidoost vormen het gebied 'Haren-West e.o.'. Oosterhaar en Tuindorp-Felland zijn samengevoegd tot 'Haren-Oost e.o.'. De dorpen Glimmen Dorp, Onnen Dorp en Noordlaren Dorp vormen het gebied Glimmen-Onnen-Noordlaren. Ten Boer, Garmerwolde, Thesinge en Sint Annen zijn samengevoegd tot het gebied 'Ten Boer e.o.' en ten slotte vormen Ten Post, Lellens, Woltersum en Winneweer het gebied 'Ten Post e.o.'.

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Paragraaf 2 gaat in op historische trendanalyses. In paragraaf 3 worden de belangrijkste uitkomsten van de bevolkingsprognose 2020-2040 beschreven. Tot slot bespreken we in paragraaf 4 een mogelijke toekomstige ontwikkeling in aard en omvang van de huishoudens van de gemeente Groningen.

² De huishoudensprognose is uitgevoerd met behulp van het prognosemodel GBPro

2. Demografische ontwikkelingen 2010 tot 2020

Deze paragraaf brengt de ontwikkelingen van de bevolking van de gemeente Groningen in beeld. Dit wordt gedaan voor de periode 2010 tot 2020. We besteden ten eerste aandacht aan de samenstelling van de bevolking naar leeftijd, geslacht, gebied en huishouden. Ten tweede bieden we inzicht in hoe de bevolking de afgelopen tien jaar is veranderd door geboorten, sterfgevallen, migratie en veroudering. We brengen dit voornamelijk op gemeenteniveau in beeld.

Bevolking

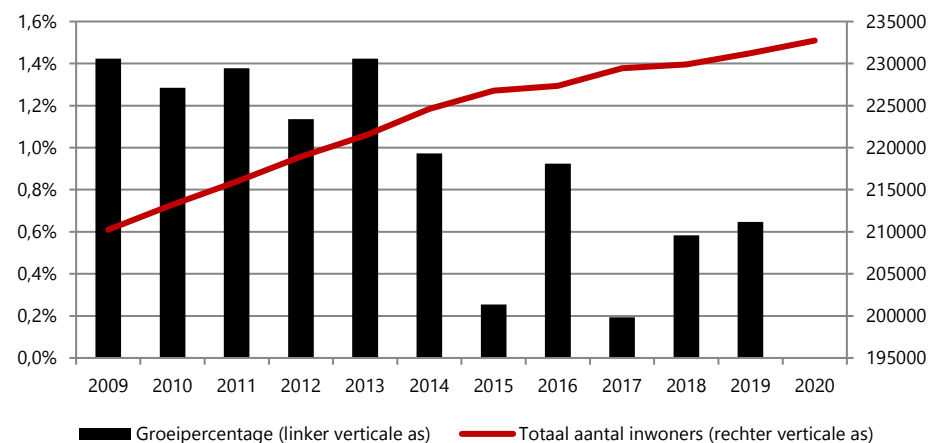
Figuur 1 toont de (groei)cijfers van de gemeente Groningen³. In het laatste decennium (2010-2020) groeide de bevolking met ruim negen procent (+19.495) en telde in januari 2020 bijna 232.740 inwoners. Ondanks een negatief binnenlands migratiesaldo, groeide de Groningse bevolking in 2019 met ruim 0,6 procent (ongeveer 1.500 personen). Het grootste deel van die groei was het gevolg van buitenlandse migratie.

Geboorte en sterfte

Vruchtbaarheidscijfers en geboorten

Het totale vruchtbaarheidscijfer (het gemiddelde aantal kinderen per vrouw in de vruchtbare leeftijd) is van 1,37 in 2010 gedaald naar 1,17 in 2019. Bij de 25- en 30-jarige vrouwen daalde het aantal geboorten per 100 vrouwen het sterkst van 7,4 in 2010 tot 5,4 in 2019. Zie tabel 1 voor meer cijfers en informatie.

Figuur 1 Bevolkingsomvang, groeipercentage bevolking, gemeente Groningen, 2009-2020

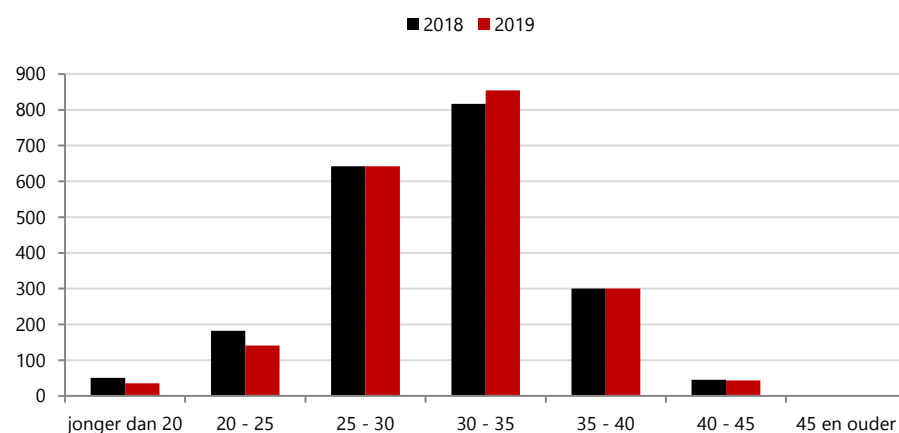
Tabel 1 Vruchtbaarheidscijfers per leeftijd moeder, gemeente Groningen, 2010 tot en met 2019

Jaar	< 20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-plus
2010	0,8	1,6	7,4	11,1	5,3	0,6	0,0
2011	0,8	1,4	7,4	11,6	5,8	0,8	0,1
2012	0,6	1,5	6,7	11,9	5,3	0,8	0,0
2013	0,4	1,4	7,0	11,0	5,2	0,8	0,1
2014	0,4	1,4	6,5	11,9	4,9	0,7	0,0
2015	0,5	1,3	6,4	11,8	5,5	0,7	0,0
2016	0,5	1,3	6,3	11,4	4,7	0,8	0,0
2017	0,5	1,1	6,0	11,0	5,1	0,7	0,0
2018	0,6	1,0	5,5	10,3	4,7	0,8	0,0
2019	0,5	0,7	5,4	10,5	4,8	0,7	0,0

³ De aantallen kunnen verschillen met andere gepubliceerde cijfers. Dit is toe te schrijven aan het hanteren van verschillende peilmomenten.

Figuur 2 toont het verschil tussen het aantal levendgeborenen per leeftijdsgroep van de moeder voor de jaren 2018 en 2019. We zien, ten eerste, dat in de leeftijdsgroep 20 tot 25 jaar het aantal geboorten het sterkst is afgenomen (-41). Ten tweede valt op dat de geboren grotendeels een 30-plusser als moeder hadden. Dit aandeel schommelt het afgelopen decennium rond de 55 procent.

Figuur 2 Geboorten naar leeftijd moeder in 2018 en 2019

In 2019 zijn er in de gemeente Groningen 2.015 kinderen geboren. De Indi-sche buurt heeft met 98 het hoogste aantal geboorten van alle buurten, gevolgd door Beijum-West (70), Beijum-Oost (67), Reitdiep (66) en Helpman (63).

Sterfte 2019

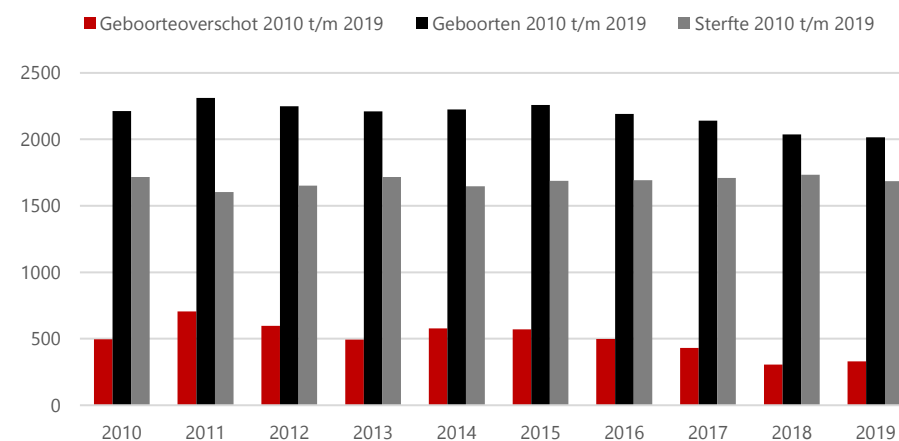
In 2019 zijn er 1.687 Groningers overleden. In de afgelopen tien jaar was gemiddeld 80 procent van de overledenen bij het overlijden ouder dan 65 jaar. De meest voorkomende sterfteleeftijd lag in dezelfde periode tussen de 83 en 90 jaar.

Geboorteoverschot

Het geboorteoverschot is het verschil tussen het aantal levend geboren kinderen en het aantal sterfgevallen. In figuur 3 wordt, voor de jaren 2010 tot en met 2019, de ontwikkeling van het jaarlijkse geboorteoverschot weergegeven en hoe deze ontwikkeling is te verklaren door het aantal geboortes en sterftes.

Tot 2015 schommelde het jaarlijks aantal geboorten en nam hierna gestaag af naar 2.310. Het aantal overledenen nam daarentegen schommelend maar gestaag toe, van 1.717 in 2010 tot rond de 1.730 in 2018. Deze ontwikkelingen resulteerde tot 2019 in een schommelend, maar gestaag afnemend geboorteoverschot. Het geboorteoverschot laat in 2019 een kleine opleving zien, veroorzaakt door een sterkere afname van het aantal sterfgevallen.

Figuur 3 Geboorte, sterfte en geboorte overschot 2010 tot en met 2019

Bevolking naar leeftijd en geslacht

Aantal inwoners naar leeftijd periode 2010-2020

Tabel 2 biedt een overzicht van de Groningse bevolking naar leeftijd over het afgelopen decennium. We kunnen hier zien dat het aantal inwoners tussen de 20 en 35 jaar met ongeveer 12.425 is toegenomen. In de leeftijdscategorie 35 tot 50 jaar is het aantal inwoners echter gedaald met 2.440. Het aantal 65-plussers is het afgelopen decennium met ruim 7.600 fors gestegen.

Tabel 2 Bevolking naar leeftijdsgroep op 1 januari (2010-2020)

Leeftijdsgroepen	0-20	20-35	35-50	50-65	65+	Totaal
2010	43267	66709	41003	35711	26551	213241
2011	43477	68408	40839	36348	26908	215980
2012	43840	70505	40520	36296	27795	218956
2013	44189	71955	40215	36429	28656	221444
2014	44742	73695	40118	36595	29445	224595
2015	44873	74960	39810	36968	30168	226779
2016	44157	75467	39671	37266	30793	227354
2017	44304	76417	39559	37586	31589	229455
2018	43965	76927	39017	37630	32361	229900
2019	43618	77918	38919	37472	33312	231239
2020	43120	79135	38563	37745	34173	232736
2010 t.o.v. 2020	-147	12.426	-2.440	2.034	7.622	19.495

Op 1 januari 2019 zijn 77.918 inwoners van Groningen tussen de 20 en 35 jaar

Figuur 4 toont de leeftijdsopbouw op 1 januari 2020: de data uit de BRP van de gemeente Groningen laat zien dat het aantal vrouwen van 75 jaar en ouder anderhalf keer hoger is dan het aantal mannen. Opvallend zijn de pieken bij de 20-24-jarigen, zowel bij de mannen als bij de vrouwen. De reden hiervoor is dat Groningen als gemeente met hoger onderwijs relatief veel jongeren trekt. In de volgende alinea zoomen we in op de leeftijdsopbouw

per wijk/gebied en bespreken we opmerkelijke leeftijdssamenstellingen in bepaalde wijken/gebieden op 1 januari 2020.

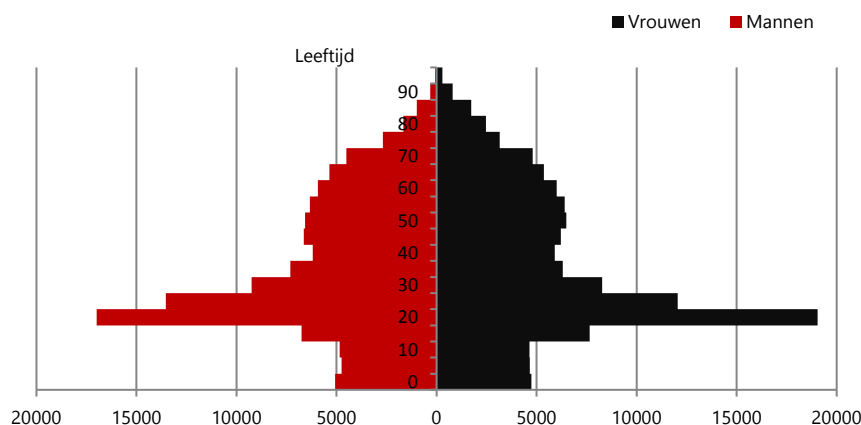
De leeftijdsopbouw van een bevolking biedt inzicht in bijvoorbeeld arbeidspotentieel, of er voorzieningen zouden moeten zijn voor kinderen (bijvoorbeeld onderwijs) en ouderen (bijvoorbeeld seniorenwoningen).

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) noemt de continue vergrijzing één van de belangrijkste structurele trends op dit moment.⁴ . Eén van de kleinste gebieden van de gemeente Groningen heeft hier mee te maken: de grijze druk (de verhouding tussen het aantal 65-plussers ten opzichte van de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar) is namelijk relatief hoog in Glimmen-Onnen-Noordlaren (50 procent), koploper is het gebied Haren-West e.o. (62 procent).

In de wijk Centrum is het aandeel 20-35-jarigen het hoogst van de gehele gemeente: bijna twee op de drie bewoners behoort tot deze leeftijdscategorie. Vooral de wijken Oud-Noord en Oud-Zuid blijken zeer in trek bij de 20-tot en met 34-jarigen: ruim 40 procent behoort tot deze leeftijdscategorie.

⁴ PBL/CBS (2016). Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016-2040: sterke regionale verschillen

Figuur 4 Leeftijdsopbouw gemeente Groningen in 2020

Migratiebewegingen

Migratiesaldo totaal

De ontwikkeling van het totale migratiesaldo in de afgelopen tien jaar verschilt sterk van jaar op jaar. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de schommelingen in het binnenlands migratiesaldo, zie figuur 5. In 2015 lag het totale migratiesaldo historisch laag op ruim 190. Na de daling in 2015 krabbelde migratiesaldo op tot ruim 1.400 in 2019.

Binnenlands migratiesaldo

Het binnenlandse migratiesaldo is het saldo van verhuizingen van mensen naar de gemeente en verhuizingen vanuit de gemeente naar elders binnen Nederland. Het binnenlands migratiesaldo is voor Groningen tussen 2015 en 2019 voor het grootste gedeelte negatief (zie figuur 5): -778 in 2015, -692 in 2016, -975 in 2018 en -866 in 2019. Een uitzondering hierop was het jaar 2017 waarin er sprake was van een klein positief saldo (+63). In dezelfde periode kende Groningen een oplopende vestigingsstroom van bijna 14.300

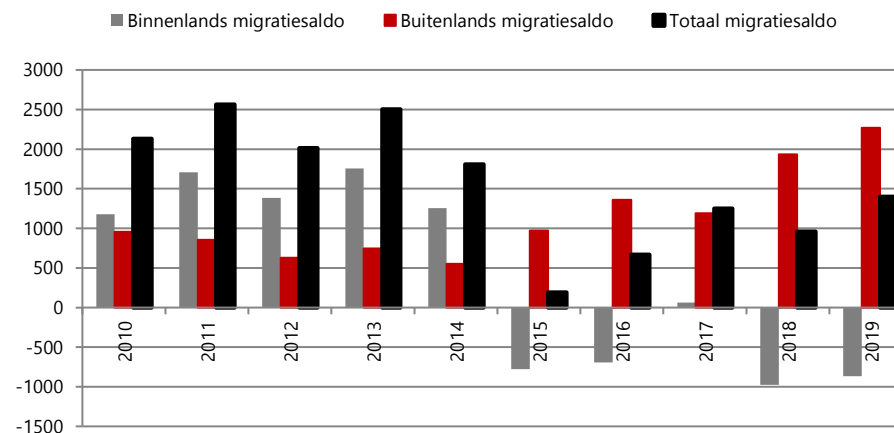
in 2015 naar ongeveer 15.590 in 2017 met een terugval tot bijna 13.550 in 2019. Ondanks een oplopende vestigingsstroom in de afgelopen jaren hangt een negatief binnenlands migratiesaldo vooral samen met een groter binnenlands vertrek.

Bij de uitsplitsing van het binnenlands migratiesaldo naar leeftijdsklassen komt naar voren dat Groningen in de periode 2010 tot en met 2019 voornamelijk in de leeftijdscategorie 15 t/m 19 jaar een vestigingsoverschot kende: er kwamen meer mensen binnen dan er vertrokken (zie figuur 6). Sinds 2014 daalde dit migratiesaldo naar lagere waarden, hoofdzakelijk als gevolg van een daling van het aantal vestigers (zie figuur 7).

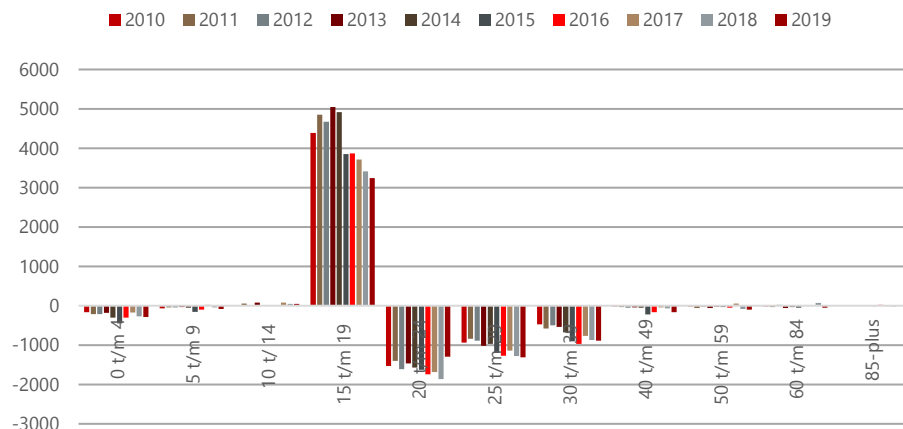
Buitenlands migratiesaldi afgelopen tien jaar positief

In Groningen is het aantal internationale immigranten opgelopen van 4.544 in 2010 tot 7.508 in 2019. Het aantal emigranten daarentegen is in dezelfde periode opgelopen van 3.589 naar 5.240. Het buitenlandse migratiesaldo is hierdoor in de afgelopen tien jaar positief tot bijna 2.270 in 2019 (zie figuur 5).

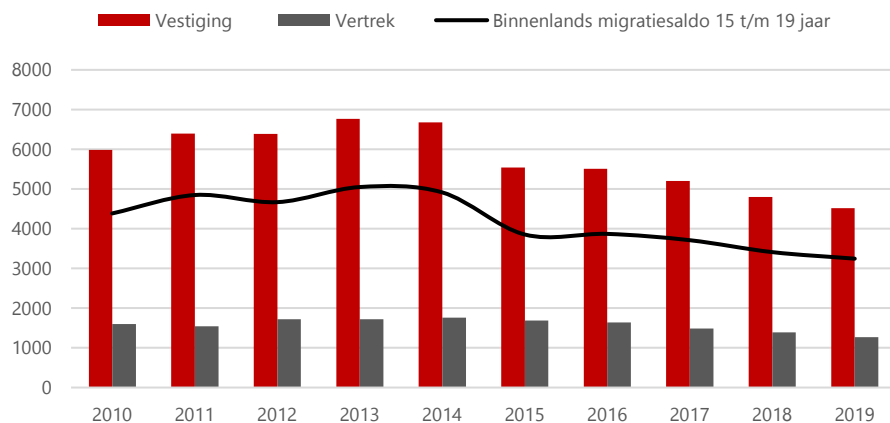
Figuur 5 Migratiesaldo binnen- en buitenlands, gemeente Groningen, 2010-2020

Figuur 6 Binnenlands migratiesaldo, gemeente Groningen, 2010 tot en met 2019

Figuur 7 Binnenlands migratiesaldo, 15 tot en met 19-jarigen, 2010 tot en met 2019

Ontwikkeling aantal huishoudens 2010-2020

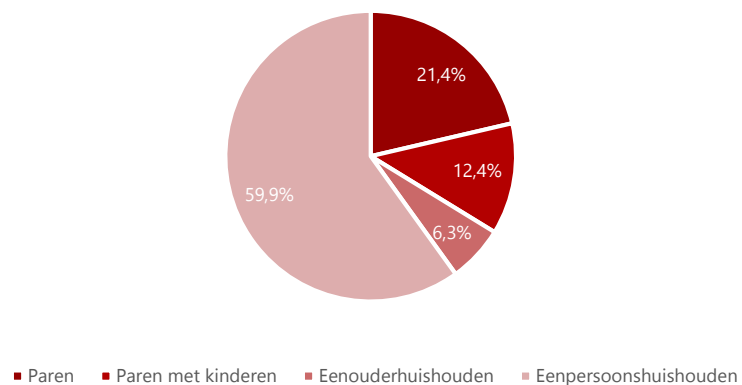
Voor de analyses van de huishoudens zijn cijfers uit de oude gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer, voor de periode 2010-2020, omgerekend naar cijfers in de nieuwe gemeente indeling.

Groei huishoudens afgelopen decennium sterker dan groei bevolking

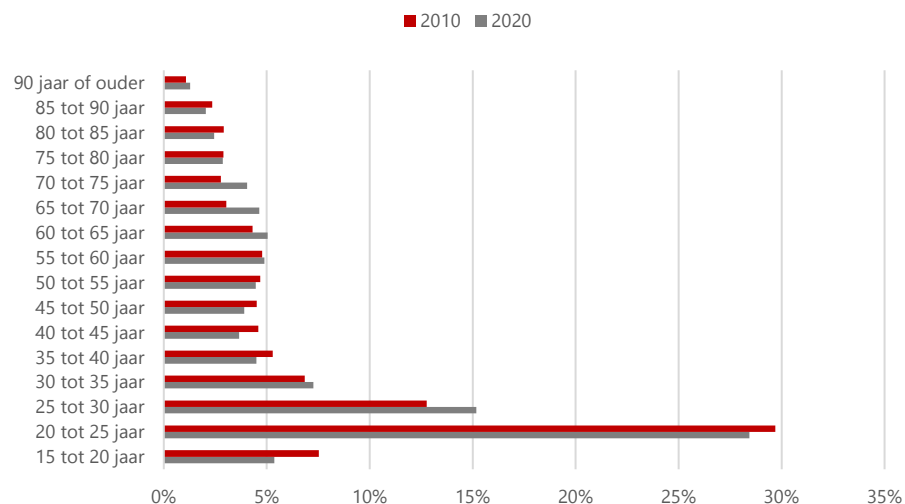
In het afgelopen decennium is het totaal aantal huishoudens in de voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer gegroeid van ongeveer 124.125 huishoudens op 1 januari 2010 tot bijna 138.160 op 1 januari 2020. Het aantal huishoudens nam in deze periode, met 11,3 procent, sterker toe dan de bevolking (9,0 procent). De stijging in het aantal huishoudens is voor ruim 70 procent toe te schrijven aan de groei van het huishoudenstype 'Eenpersoonshuishouden'. De stijging is het minst te verklaren door de stijging in het huishoudenstype 'Paren met kinderen' (+2,8 procent).

Op 1 januari 2020 behoort 59,9 procent van de huishoudens (bijna 82.820 huishoudens) tot een 'Eenpersoonshuishouden' (zie figuur 8), in 2010 was dat nog 58,8 procent. Naast studenten, wonen personen in de leeftijdsgroepen 25- tot 30-jarigen en 65- tot 70-jarigen vaker alleen dan tien jaar terug: in deze leeftijdscategorieën steeg het aandeel 'Eenpersoonshuishouden' het hardst (zie figuur 9). Het lijkt erop dat meer jonge en oudere alleenstaanden, het wel of niet doorzetten van de gezinsverdunding (en hiermee de toekomstige gemiddelde woningbezetting) bepalen.

Figuur 8 Huishoudens naar type, 1 januari 2020

Figuur 9 Eenpersoonshuishouden per leeftijdscategorie, 2010-2020

3. Bevolkingsprognose 2020-2040

Prognoses beschrijven de meest waarschijnlijke toekomstige ontwikkelingen op basis van trends uit het verleden. Voor de bevolkingsprognose 2020-2040 zijn factoren geïsoleerd die bepalend kunnen zijn voor prognoses van de omvang en samenstelling van de bevolking. Deze zijn geboorte, sterfte, binnenlandse en buitenlandse migratie en de ontwikkeling in het aantal woningen. In de bevolkingsprognose worden de effecten van deze factoren doorberekend. De uitkomsten worden bepaald door de ingevoerde gegevens en (gekwantificeerde) veronderstellingen.

Veronderstellingen voor de bevolkingsprognose

De gemeente stelt in samenwerking met projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties en andere bouwers een woningbouwprogramma vast voor de komende jaren. Het schatten van een woningbouwprogrammering is echter niet eenvoudig, omdat de vaak niet beïnvloedbare factoren (economische ontwikkelingen, individualisering, vergrijzing en gezinsverdunding) hierop, moeilijk te bepalen zijn. In de nieuwste bevolkingsprognose zijn hoge ambities neergelegd in woningbouwplannen. Dit impliceert een versnelling van de woningbouwproductie in bepaalde gebieden en een totale bouw van 23.832 wooneenheden.

De ontwikkeling van het aantal en type woningen oefent een sterke invloed uit op de (waarschijnlijke) toekomstige ontwikkeling van het inwonertal van de gemeente Groningen. In het prognosemodel nemen we dan ook aan dat hoe meer woningen gebouwd worden, des te meer ruimte er is voor bevolkingsgroei. Naast veronderstellingen over het aantal en type woningen, hebben we veronderstellingen voor de toekomst opgesteld voor geboorte, sterfte, en buitenlandse- en binnenlandse migratie.

Bevolkingsontwikkeling; verschillende richtingen denkbaar

Bevolkingsontwikkelingen worden grotendeels bepaald door geboorte, sterfte, immigratie en emigratie. Geboorte- en sterftecijfers en interregionale en intergemeentelijke verhuisstromen zijn niet eenvoudig te voorspellen. Deze hangen namelijk sterk samen met sociaal-culturele en economische ontwikkelingen. Bevolkingsprognoses zijn daarom met onzekerheden omgeven. Dit maakt voorspellen, vooral op een langere termijn, erg lastig. Zeker voor een gemeente als Groningen die met zijn grote studentenbevolking extra veel voor deze ontwikkelingen gevoelige dynamiek kent. Prognoses hebben daarom steeds meer het karakter van een vooruitberekening van de trends, zonder dat daarbij met zekerheid gesteld kan worden dat die ook de meest waarschijnlijke ontwikkeling aangeven. Er zijn ook andere richtingen denkbaar.

In deze paragraaf beschrijven we de uitkomsten van de bevolkingsprognose voor de periode van 2020 tot 2040 op gemeente- en gebiedsniveau.

Bevolkingsprognose 2020-2040 op gemeenteniveau

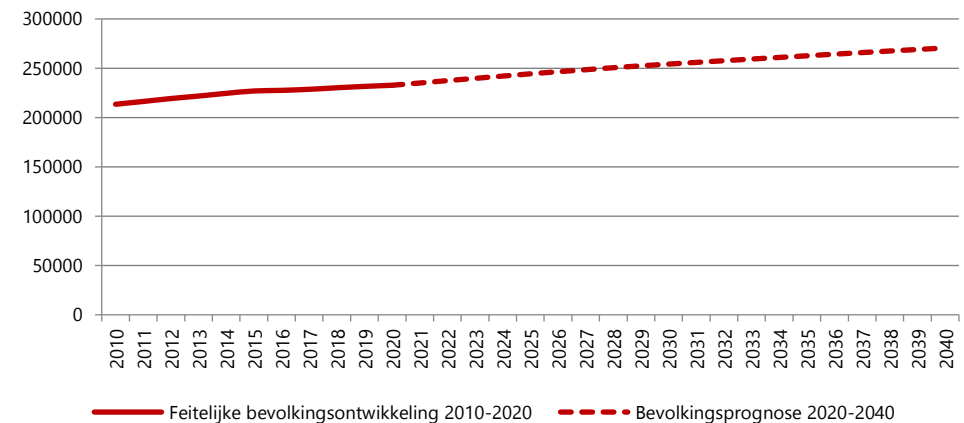
Ontwikkeling inwonertal afhankelijk van gerealiseerde woningbouw

Figuur 10 laat een mogelijke bevolkingsontwikkeling in de gemeente Groningen tot 2040 zien. Door de ontwikkelingen van geboorte, sterfte, binnenlands en buitenlands migratiesaldo en het aantal woningen is de verwachte stijging van de Groninger bevolking in het komende decennium (2020-2030) evenhoog als in het afgelopen decennium, namelijk negen procent). In de periode 2030-2040 zal de bevolkingsgroei verzwakken en met 6,4 procent lager uitvallen dan de bevolkingsgroei in de twee eerdere decennia.

De gemiddelde jaarlijkse toename van het aantal woningen is in de jaren 2029 tot en met 2038 2,4 keer lager dan in de periode 2020 tot en met 2028.

Dit kan een verklaring zijn waarom het inwonertal in de laatste tien jaar van de prognoseperiode minder hard groeit, omdat het effect van de ontwikkeling van het aantal woningen op de bevolkingsontwikkeling in relatieve zin afneemt. Gezien de wetenschap dat vertraging bij de voorbereiding van woningbouwplannen vaak optreedt, blijft de vraag of de plannen haalbaar zullen zijn onbeantwoord. Aangezien er een sterke samenhang tussen woningbouw en bevolkingsgroei in het prognosemodel wordt verondersteld, zullen prognosecijfers altijd met onzekerheden omgeven zijn.

Figuur 10 Verwachte ontwikkeling bevolking gemeente Groningen, 2010-2040

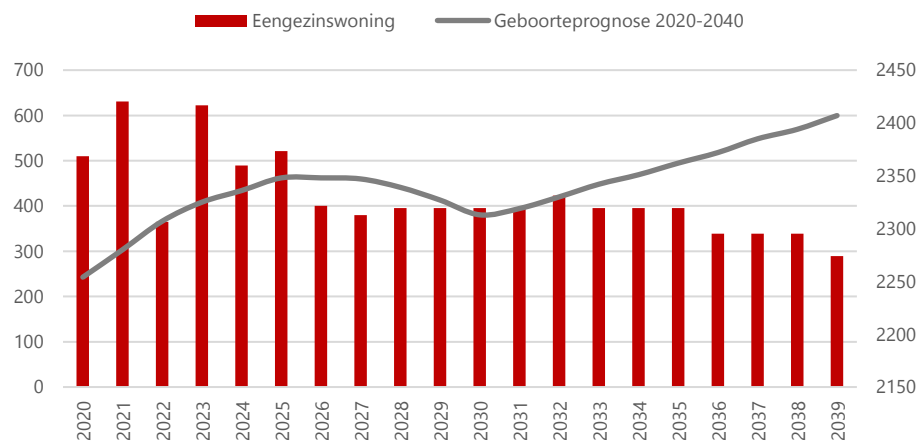

Geboorteprognose

Het aantal geboorten zal volgens de geboorteprognose oplopen van 2.254 in 2020 tot 2.407 in 2039. De stijgingen en dalingen weerspiegelen de schommelingen in het aantal op te leveren woningen, met name eengezinswoningen, zie figuur 11. Voor de komende 20 jaar is gepland dat ongeveer een derde van de op te leveren woningen een eengezinswoning is. Meer eengezinswoningen kan het aantrekken en behoud van (jonge) gezinnen betekenen waardoor gezinsuitbreiding in het verschiet kan liggen. In het

prognosemodel hebben we in dit kader echter ook aangenomen dat oplevering van eengezinswoningen vertraagd doorwerkt in de toekomstige ontwikkeling van geboorten. De doorrekening van deze aanname is zichtbaar in de cijfers van de geboorteprognose (zie figuur 11).

Figuur 11 Verwachte ontwikkeling geboorten t.o.v. verwachte oplevering eengezinswoningen, gemeente Groningen, 2020 tot en met 2039

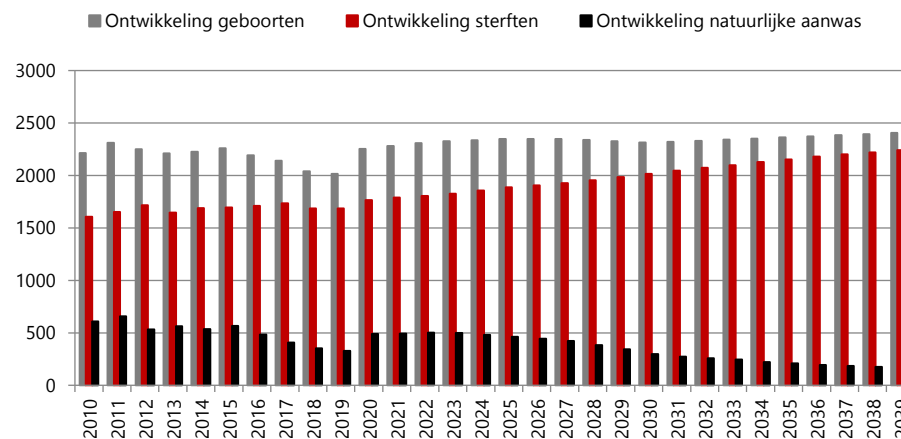

Jaarlijkse afname geboorteoverschot prognoseperiode 2020-2040

Uit figuur 12 blijkt dat er in Groningen de komende twintig jaar (2020 tot en met 2039) sprake zal zijn van een structureel geboorteoverschot (=natuurlijke aanwas). De hoogte van het geboorteoverschot neemt echter in de prognoseperiode jaar op jaar af van ruim 490 in 2020 naar 167 in 2039. We constateren dat de trend van de afgelopen vijf-zes jaar zich in eerste instantie herhaalt. In het begin van de prognoseperiode zal naar verwachting het aantal geboorten jaarlijks harder stijgen dan het aantal sterften. Op termijn blijkt uit een sterfteprognose dat jaarlijks, als gevolg van de vergrijzing, er steeds meer mensen zullen sterven. De geboorte- en sterfteprognose tonen dat de toename in het aantal overledenen jaarlijks sterker zal zijn dan

de toename in de geboorte, waardoor er sprake zal zijn van een dalende trend in het geboorteoverschot.

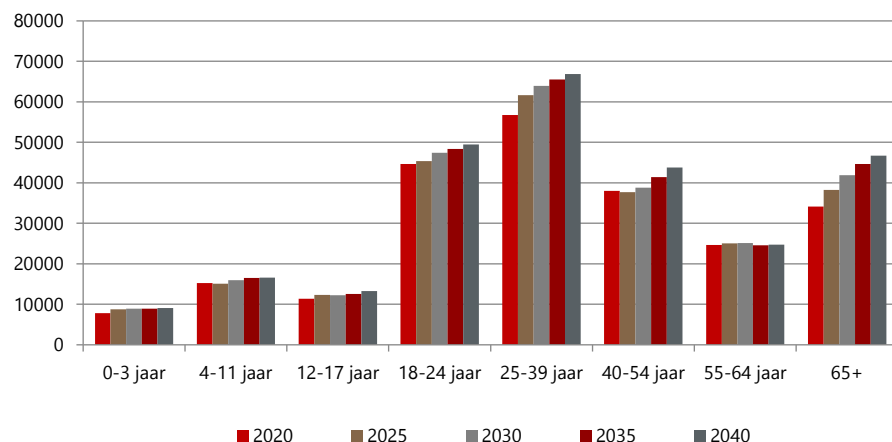
Figuur 12 Ontwikkeling geboorten, sterften, natuurlijke aanwas, gemeente Groningen, 2010 tot en met 2039

Prognose naar leeftijdscategorie: de vergrijzing zet door

Figuur 13 laat zien dat het aantal 65-plussers tot 2040 in absolute aantallen het meeste zal toenemen (+12.527). Het oplopende aantal 65-plussers zorgt ervoor dat de grijze druk, de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar, de komende jaren toeneemt. Momenteel is de grijze druk 22 procent en rond 2040 zal dat naar verwachting 27 procent zijn. Dat betekent dat begin 2040 voor iedere 65-plusser bijna 4 potentieel werkenden zijn. Landelijk zal dit percentage naar verwachting in 2040 43,6 procent zijn (<https://allecijfers.nl/>, 2021).

Figuur 13 Verandering bevolkingsomvang per leeftijdsgroep, 2020-2040

Migratieprognose

Figuur 5 (zie pagina 7) toonde dat het migratiebeeld van de afgelopen tien jaar wordt gekenmerkt door forse schommelingen. Deze (sterk) fluctuerende feitelijke migratieontwikkelingen zijn van jaar op jaar lastig in te schatten. Met het maken van een prognose van het binnen- en buitenlandse migratiesaldi hebben we daarom geprobeerd een meer structureel (gemiddeld) beeld te schetsen.

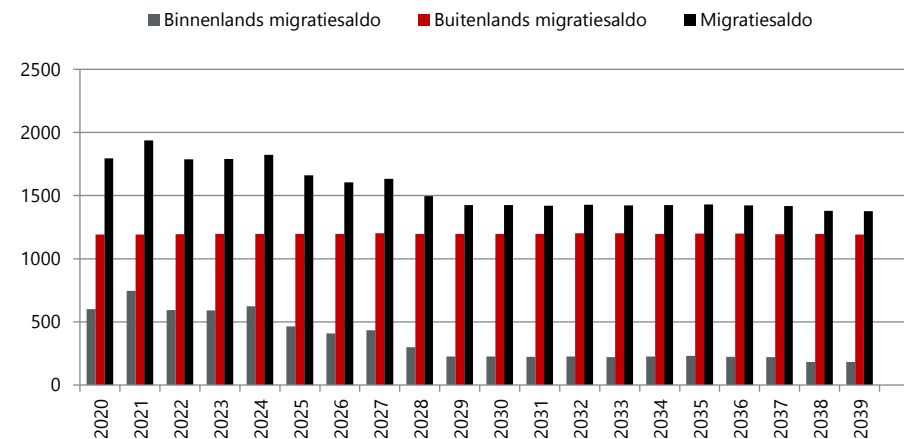
Tot aan 2039 voorzien we een gemiddelde instroom van 22.905 personen per jaar en een gemiddelde uitstroom van bijna 21.425 personen. Gemiddeld verwachten we dus een jaarlijks vestigingsoverschot van ongeveer 1.480. De vestiging zal het hoogst zijn in de leeftijd van 17- tot en met 24 jaar, het vertrek zal het hoogst zijn in de leeftijdscategorie 21- tot en met 24-jarigen.

Ontwikkeling binnenlands migratiesaldo korte termijn: 2019 tot en met 2022

Uit figuur 5 (pagina 7) bleek dat er voor de periode 2015 tot en met 2019 hoofdzakelijk sprake was van een negatief binnenlands migratiesaldo. In de prognoseperiode wordt er echter structureel positief binnenlands migratie-

saldi verwacht (zie figuur 14). Opvallend zijn de (sterk) positieve migratiesaldi in de prognoseperiode. Het lijkt erop dat de huidige woningbouwplanning in de periode 2020 tot en met 2028 vooral gericht is op de verwachting van een versnelde instroom van jongeren (studenten) en starters waardoor ruime bevolkingsgroei in de periode 2020-2030 plausibel klinkt (zoals eerder aangegeven op pagina 10). Hierbij is het effect van een onderliggende aanname voor de prognose 'hoe meer woningen gebouwd worden, des te meer ruimte er is voor bevolkingsgroei', zichtbaar.

Figuur 14 Prognose migratiesaldi (binnen- en buitenlands), gemeente Groningen, 2020 tot en met 2039

Ontwikkeling buitenlands migratiesaldo 2020-2040

Van de demografische componenten is de buitenlandse migratie (het verschil tussen de buitenlandse vestiging en het buitenlands vertrek) erg lastig te voorspellen. De ontwikkeling van bijvoorbeeld politieke toestanden en economie in andere landen laten zich namelijk moeilijk doorberekenen in een prognose. Voor de prognose van de buitenlands migratiesaldi volgen we daarom de lijn van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor de lan-

delijke prognoses. Deze aannames zijn namelijk breed onderbouwd en afgestemd met experts.

Het buitenlands migratiesaldo was in de gemeente Groningen de afgelopen tien jaar gemiddeld 1.150 (zie figuur 5, pagina 7). In deze prognose volgen we de landelijk trend van het CBS en verwachten dat deze trend zich gaat doorzetten vanwege een blijvende stijging van de instroom buitenlandse studenten: het buitenlands migratiesaldo zal zich in de prognoseperiode stabiliseren rond de 1.200 personen per jaar (zie figuur 14).

Bevolkingsprognose 2020-2040 op gebieds- en wijkniveau

Per 1 januari 2019 bestaat de nieuwe gemeente Groningen uit 15 wijken van de voormalige gemeente Groningen en de dorpen van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer. Zoals eerder vermeld (zie pagina 3) zijn bepaalde dorpen samengevoegd tot één gebied.

Meer groei door woningbouw

Volgens de woningbouwprogrammering van de gemeente Groningen, zal er de komende twintig jaar weer meer worden bijgebouwd. De totale woningvoorraad groeit tot 2039 met 23.832 wooneenheden.

Gebieden/wijken waar veel nieuwe woningen gebouwd worden, groeien het sterkst. De toename in de bevolking zal naar verwachting het grootst zijn in de wijk Meerstad e.o. (bijna 11.000). Motor achter deze groei is de forse woningbouwtaakstelling van de gemeente voor deelgebied Meeroevers (+5.338). In Nieuw-West zal de toename in de bevolking ook groot zijn (+7.773). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een geschatte woningtoename (+3.939) in drie deelgebieden van deze wijk: de Friesestraatweg, Reitdiep en De Held. Opvallend is dat de wijk Oud-West de hoogste relatieve groei tegemoet kan zien ondanks een geringere woningtoename van bijna 160 eenheden. Zie tabel 3 voor meer cijfers en informatie.

Tabel 3 Toename woningvoorraad > 900, toename bevolking (absoluut, relatief), wijk, 2020-2040

Toename in	Woningvoorraad	Bevolking (absoluut)	Dichtheid per wooneenheid
Meerstad e.o.	5.338	10.986	2,1
Nieuw-West	4.099	7.773	1,9
Hoogkerk e.o.	2.768	4.333	1,6
Zuidoost	1.514	3.715	2,5
Oosterparkwijk	1.506	2.386	1,6
Centrum	1.407	3.359	2,4
Helpman e.o.	1.027	1.369	1,3
Oud-Zuid	979	2.338	2,4
Oud-West	158	755	4,8

Wijk Meerstad e.o. populair bij gezinnen

De inschatting is dat de wijk Meerstad e.o. in 2039 populair zal zijn bij gezinnen (zie tabel 4): één op de vier inwoners zal tussen de 30 en 50 jaar oud zijn en bijna 30 procent zal jonger dan 20 jaar zijn. De verwachting is dat Centrum veel jongeren en jongvolwassenen zal blijven trekken: in 2040 zal 55 procent van de inwoners daar tussen de 20 en 35 jaar oud zijn. In de wijken Oud-Noord, Oud-West en Oud-Zuid is de verwachting dat over twintig jaar ongeveer de helft van de inwoners tussen de 20 en 35 jaar zijn.

Vergrijzing op gebieds- en wijkniveau

Het gebied Glimmen-Onnen-Noordlaren zal in 2040 het meest vergrijzde gebieden van Groningen zijn met een verwacht aandeel 65-plussers van ongeveer 30 procent. De vergrijzing zal ook de komende twintig jaar een relatief zwaar stempel drukken op de wijken Haren-West e.o., Ten Boer e.o. en Zuidwest: ongeveer één op de vier inwoners is dan 65 jaar of ouder. In Tabel 4 leest u meer over de verwachte bevolkingssamenstelling naar leeftijd in de gebieden en wijken op 1 januari 2040.

Tabel 4 Bevolkingssamenstelling naar leeftijd, gebieds- en wijkniveau, 1 januari 2040

Leeftijdsgroepen	0 t/m 19	20 t/m 34	35 t/m 49	50 t/m 64	65-plus
Centrum	12%	55%	10%	9%	14%
Glimmen-Onnen-Noordlaren	19%	14%	15%	23%	28%
Haren-Oost e.o.	23%	15%	19%	20%	23%
Haren-West e.o.	23%	14%	20%	17%	25%
Helpman e.o.	18%	23%	20%	17%	22%
Hoogkerk e.o.	23%	24%	20%	16%	16%
Meerdorpen	20%	20%	19%	19%	22%
Meerstad e.o.	29%	19%	25%	15%	12%
Nieuw-West	22%	24%	20%	17%	18%
Noorddijk e.o.	21%	19%	20%	18%	23%
Noordoost	20%	20%	20%	20%	21%
Noordwest	18%	30%	17%	14%	21%
Oosterparkwijk	15%	42%	18%	12%	13%
Oud-Noord	17%	47%	17%	10%	9%
Oud-West	15%	49%	13%	10%	12%
Oud-Zuid	14%	52%	13%	8%	12%
Ten Boer e.o.	22%	18%	18%	18%	25%
Ten Post e.o.	18%	23%	18%	20%	21%
Zuidoost	16%	38%	17%	15%	14%
Zuidwest	16%	24%	17%	17%	26%
Gemeente	19%	32%	17%	14%	17%

4. Huishoudenprognose 2020 tot 2040

De huishoudenprognose beschrijft de verwachte toekomstige ontwikkeling van huishoudens naar type en grootte. De huishoudenprognose die voor de gemeente Groningen is opgesteld hangt samen met de gemeentelijke bevolkingssamenstelling. In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste uitkomsten uit de huishoudenprognose 2020-2040.

Verwachte ontwikkeling huishoudens naar type

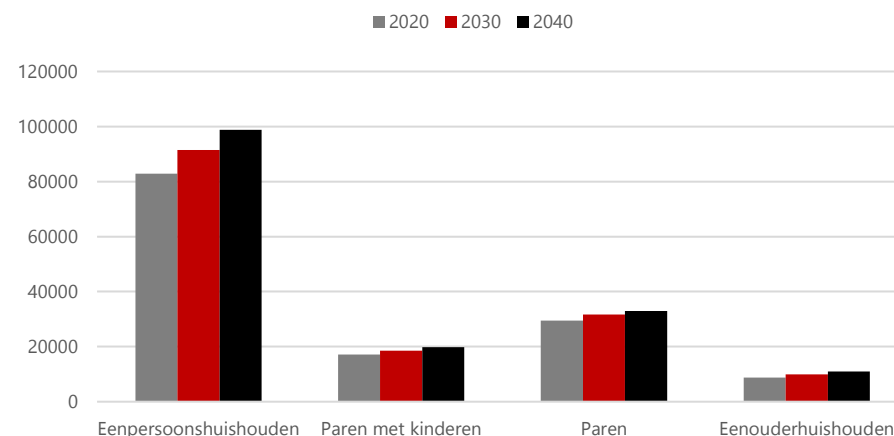
De verwachting is dat het aantal huishoudens zal toenemen van bijna 138.160 in 2020 naar ruim 162.500 op 01-01-2040 (+ongeveer 16.037). Deze groei is voor bijna 66 procent toe te schrijven aan de toename in het aantal eenpersoonshuishoudens. De prognosecijfers over huishoudens wijzen erop dat het aantal mensen dat alleen woont aanzienlijk groter zal blijven dan het aantal dat met een partner, kinderen, of ouders woont. Het aantal eenpersoonshuishoudens zal een groei doormaken van de huidige 82.816 naar 98.853 op 1 januari 2040 (+16.037). Begin 2020 was ongeveer 59,9 % van de huishoudens een eenpersoonshuishouden. Vooruitkijkend in 2039 stijgt dit aandeel met 0,9 procentpunten naar 60,8 procent.

In periode 2020-2040 is de verwachting dat het aantal meerpersoonshuishoudens in vergelijking met de eenpersoonshuishoudens gering stijgt met bijna 8.310. Meerpersoonshuishoudens zullen vaker bestaan uit het huishoudtype 'Paren': hun aantal groeit tot ongeveer 32.936 op 01-01-2040. In 2040 woont ruim 39 procent van de Groninger bevolking samen met één of meer anderen. Meer informatie over de verwachte huishoudensontwikkeling naar type vindt u in tabel 5 en figuur 15.

Tabel 5 Verwachte huishoudensontwikkeling gemeente Groningen 2020-2040 per type

Stand op 1 januari (jaar)	Paren	Paren met kinderen	Eenoudergezinnen	Alleenstaanden	Totaal aantal huishoudens
2020	29503	17129	8711	82816	138159
2021	29778	17217	8817	83125	138937
2022	30060	17351	8940	83970	140322
2023	30309	17489	9061	84895	141754
2024	30537	17630	9176	85899	143244
2025	30754	17779	9295	86924	144748
2026	30948	17925	9409	87873	146155
2027	31132	18072	9527	88820	147550
2028	31315	18217	9645	89796	148975
2029	31477	18361	9761	90688	150288
2030	31626	18500	9876	91527	151529
2031	31772	18634	9990	92338	152731
2032	31908	18766	10103	93121	153896
2033	32040	18896	10216	93878	155032
2034	32174	19024	10327	94636	156162
2035	32304	19152	10438	95370	157267
2036	32432	19278	10544	96084	158338
2037	32554	19401	10653	96772	159381
2038	32678	19526	10755	97465	160422
2039	32805	19641	10857	98157	161460
2040	32936	19759	10956	98853	162507

Figuur 15 Aantal huishoudens naar type, 2020, 2030 en 2040

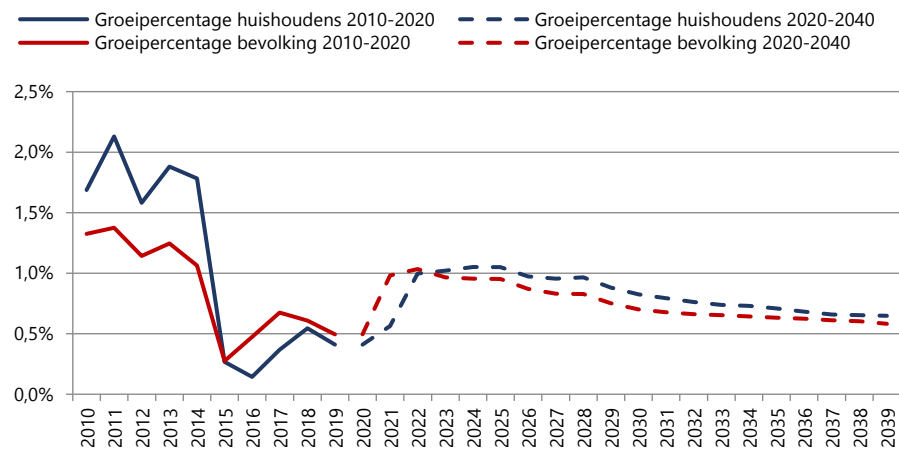
Samenhang toekomstige ontwikkeling bevolking en huishoudens

Over de hele prognoseperiode beschouwd, is de verwachting dat 45 procent van de verwachte woningbouwproductie eind 2024 zal worden toegevoegd aan de woningvoorraad. Aangezien we in het prognosemodel aannemen dat hoe meer woningen er gebouwd worden, des te meer ruimte er is voor bevolkingsgroei, is de verwachting dat de bevolking voor de middellange termijn (i.e. drie tot vijf jaar) sterk zal stijgen. Met de aanname dat de toename in het aantal huishoudens voor een deel samenhangt met de bevolkingsgroei kunnen we daarom verwachten dat het aantal huishoudens ook sterk zal stijgen op korte termijn.

Vanaf 2025 ligt de woningbouwproductie naar verwachting op een lager niveau waardoor het effect van de ontwikkeling van het aantal woningen op de bevolkings- en huishoudensontwikkeling in relatieve zin afneemt.

Meer informatie over de geschatte groeipercentages van de bevolking en huishoudens vindt u in figuur 16.

Figuur 16 Jaarlijkse groeipercentage huishoudens, bevolking, gemeente Groningen, 2020-2040

Colofon

Demografische ontwikkelingen gemeente Groningen 2020-2040

Auteurs:

Narly Rambharos

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Uitgave:

OIS Groningen

T (050) 367 56 30
E ois@groningen.nl
I www.oisgroningen.nl
 [@basisvoorbeleid](https://twitter.com/basisvoorbeleid)

BASIS VOOR BELEID

